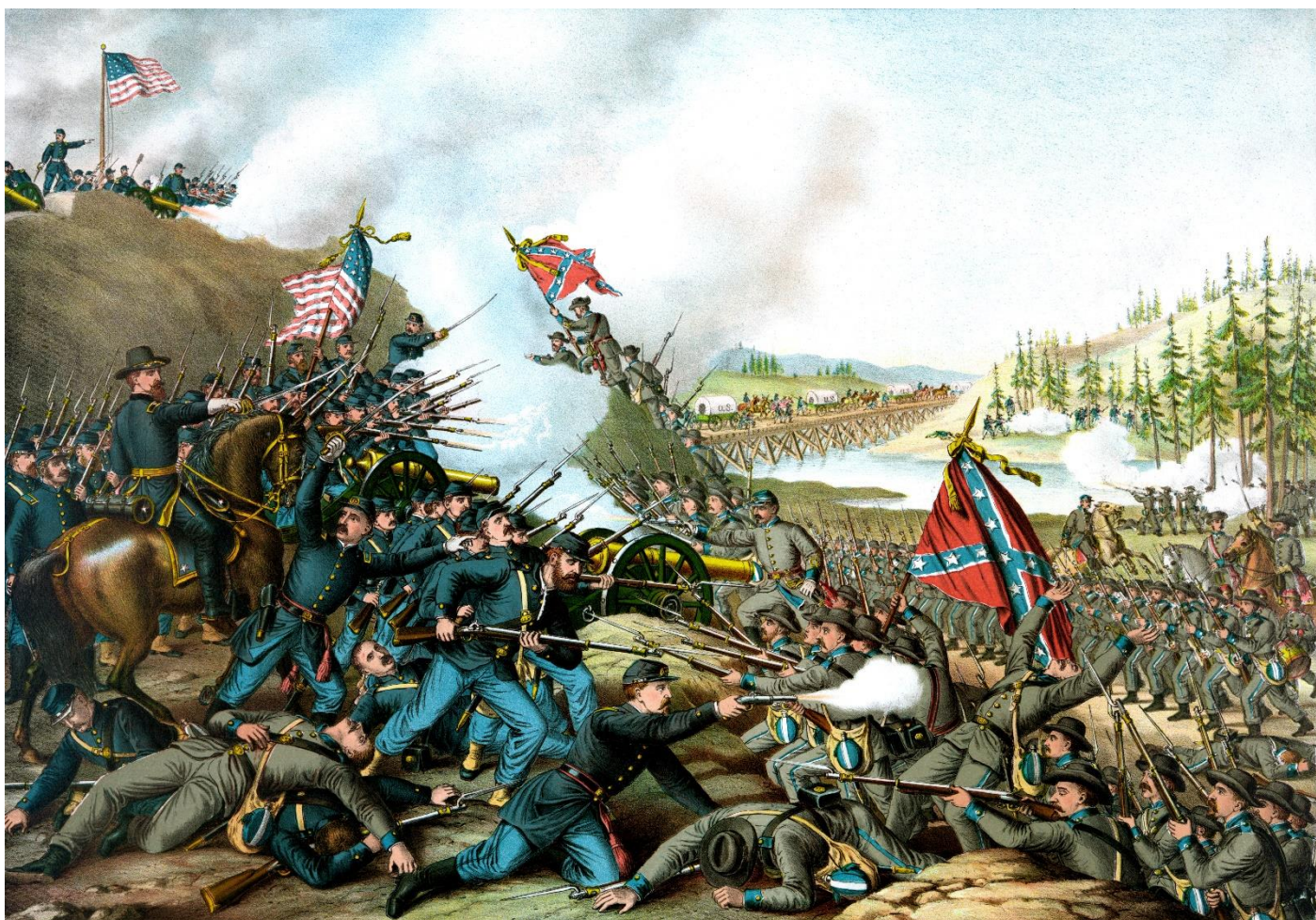

FRANKLIN 1864

Karel Tampier

*Praskla puma velmi prudce,
utrhla mu obě ruce
a on honem boty sundal
a nohama ládoval.
A u kanónu stál a pořád ládo- ládo- ládo-,
u kanónu stál a pořád ládoval.*

Song z roku 1884 je parodií na kramářské písně; popisuje neuvěřitelné hrdinství kanonýra Jabůrka v bitvě u Hradce Králové roku 1866. Mnohokrát jsem si na toho hrdinu vzpomněl v městě Franklin, dějišti jedné z posledních bitev americké občanské války. Střetnutí Jihu a Severu se odehrálo necelé dva roky před masakrem u Hradce a bylo asi pro přeživší šťastlivce také zdrojem zajímavých vzpomínek a bezesných nocí. Pro představu laskavého čtenáře či spanilé čtenářky uvádím, že u Hradce bojovalo celkem na obou stranách přes 400 tisíc vojáků, na americkém bojišti „pouze“ osmkrát méně. Žádná legrace to ale asi nebyla, bitvu u Franklinu označují historici za nejkrvavějších pět hodin občanské války. Unionisté ztratili 2326 mužů, z toho 189 mrtvých, federálové přišli o 6252 vojáků, mrtvých 1750.

Franklin leží jenom asi 30 kilometrů jižně od Nashvillu. Při naší návštěvě Tennessee v roce 2011 už jsme byli přesyceni hudebními zážitky, i rozhodli jsme se navštívit bojiště. Po půlhodince příjemné jízdy půjčeným autem jsme zaparkovali na hlavní třídě v centru města. Parkování čtyři hodiny ZDARMA. A na protější straně irská restaurace evropských

parametrů. Snědli jsme *lahodný oběd* (jak často uvádějí v propagačních materiálech české cestovky) a vesele jsme nakráčeli do hlavního cíle našeho výletu, **Carterova domu**. Tam nám poté zmrzl smích na rtech.

Prohlídka domu byla úžasná, protože i náš průvodce byl úžasný. Ten člověk hovořil s takovým zápalem, že jsme cítili pach střelného prachu a kovovou příchutí krve na patře a viděli původní starou cestu tam, kde je teď rušná silnice.

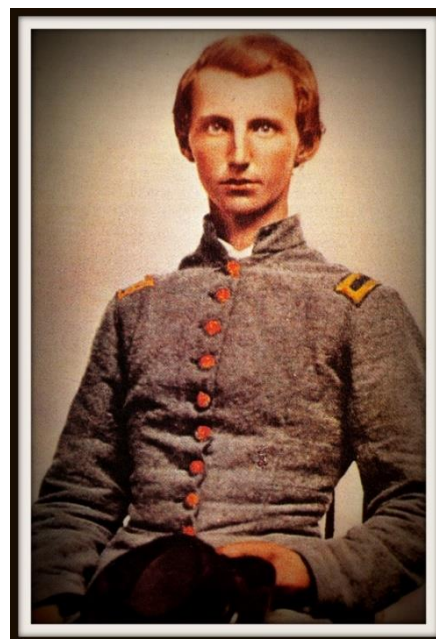
A když rozpažil ruce před prostřílenou stěnou kůlny, měli jsme chuť zalézt do sklepa. Ten jsme pak také viděli. No, musela to být tenkrát velká síla. Dodneška jsou všude díry od kulek ba i jedna veliká od koule z děla.

Ten průvodcovský mág nám pak vyprávěl následující příběh:

*Dům Carterových stojí na kopci ve velmi dobré strategické pozici, takže si v něm za občanské války zřídil štáb generál **John M. Schofield**, velitel části unijního vojska. Nastala delikátní situace, protože všichni tři Carterovi synové bojovali na straně Jihu. Nejstarší, plukovník **Moscow Carter**, byl po výměně zajatců propuštěn a byl se svou rodinou doma; nejmladší, Francis, byl kdesi v zajetí a prostřední, kapitán **Tod Carter**, se právě blížil s tennesseeskou armádou a těšil se domů.*

*Tod měl za sebou pestrou kariéru: zajetí, útěk skokem z vlaku během přepravy v Pensylvanii, skrývání, návrat k pluku v přestrojení. V březnu 1864 se znovu objevuje na seznamu své jednotky. O dva měsíce později slavná **Army of Tennessee** táhne z Georgie směrem k Nashvillu.*

*Kapitán Carter v té době dělal pomocného ubytovatele generálu **Smithovi**, takže dostal bez problému propustku k návštěvě rodiny na dvacátého osmého listopadu. V táboře ve Spring Hillu vsedl na svého oře Rosencrantze a po náročné jízdě dorazil devětadvacátého večer na Winstead Hill, kopec nad městem Franklin, kde přespal v domě*

rodinného přítele. Mezitím o pouhé dvě míle dál už velitel severanských modrokabátníků obsadil strategickou pozici – Carterův rodný dům. Nechal vykopat zákopy a opevnit pozice žoky s bavlnou, ukradenou Carterovým.

Třicátého listopadu ráno: generál Schofield se rozvaluje v obýváku Carterových, kapitán Tod se plíží zahradou domů, ale jeden z příbuzných ho gesty odhání; barák už je plný nepřátel. Vzteklý Tod se vrací ke své armádě. Ta se právě chystá k útoku, je krásně teplo, svítí slunéčko, ideální počasí pro bitvu. Ačkoli z titulu své funkce kpt. Tod Carter nemusel vůbec jít do boje, vyšvihl se na koně, tasil šavli a hrdinně jí máchaje zvolal údajně něco jako „Jsem skoro doma! Pojďte se mnou, boys!“ – a vyrazil do zteče. Historici uvádějí, že **525 stop od domova (160,2 m) kůň klesl a kapitána skolila salva nepřátel.**

--- Na tomto místě si dovolím odbočku: Jak a kdo to kdy měřil a od jakého bodu baráku k jakému bodu střeleného Toda? No, ještě: - a k čemu je ten údaj dobrý? ---

V těch pohnutých chvílích se početná rodina Carterových třásla strachy ve sklepě. Kolem půlnoci vylezli na povrch a děkovali Bohu za záchranu, když tu se připlížil jižanský voják a sdělil jim, že Tod je raněn. Pak dorazil osobně i generál Smith a temnou nocí naplněnou kouřem z dohasínajícího bojiště je odvedl k Todovi (patrně na obvaziště). Dotáhli nebožáka do Carterhauzu, kde mu plukovní chirurg Dr. Deering Roberts vytáhl za pomoci dvou mladých neteří kulku (viz foto, kulka se zachovala) z hlavy. Todovy sestry zůstaly při něm a šeptaly „bratr je konečně doma“. Druhý den zemřel v místnosti přímo naproti té, ve které se kdysi narodil. Bylo mu 24 let.

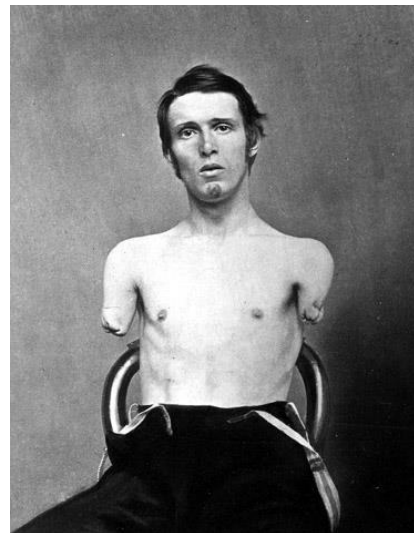
Seděli jsme na verandě pod děrou od dělové koule a vzpamatovávali se. Jak je senzibilům známo, kočky vyhledávají místa, kde je nejvíce negativní energie. Tahle čičinka si to vysloveně užívala. Cestou zpátky do Nashville jsme měli o čem přemýšlet.

P. S. Mají tam také moc výživnou sbírku fotografií následků bitvy. Jeden obrázek jsem pro vás stáhl z webu. Patrně praskla puma velmi prudce.

A ještě něco! Bitvu u Franklinu zázrakem přežil jistý plukovník MacArthur, který se tím pádem mohl stát otcem budoucího generála Douglase MacArthura, hrdiny z 2. světové a poté i korejské války. Potřebu hrdinů je záhodno stále uspokojovat.

Více fotek z Franklinu najdete na <https://www.zonerama.com/fotoklas/Album/129045>